

WINTER IN TRENTINO

Op bezoek in San Martino di Castrozza
en Val di Fiemme... met te veel sneeuw.

TEKST PAUL VAN EIJNDHOVEN
FOTOGRAFIE PAUL VAN EIJNDHOVEN
EN TRENTINO MARKETING

San Martino di Castrozza; berg hut Baita Passo Feudo in Val di Fiemme; sneeuw wandelen met berggids Eric.

Vanaf de luchthaven van Venetië is het een kleine 140 kilometer naar San Martino di Castrozza in Trentino. De reis gaat voorspoedig en

hotel Colbricon dat net boven het centrum van de wintersportplaats ligt, vind ik direct. Er is nog even tijd voor een wandelingetje door het dorp voordat ik word opgehaald door Lia, die verantwoordelijk is voor de marketing van San Martino. We gaan ski's huren en vervolgens onze weg naar La Mia Enoteca voor een aperitivo. De uitstekende wijnen van Letrari die we proeven (eerst bubbels, daarna rood) gaan vergezeld van enthousiaste uitleg en heerlijke lokale kazen en vleeswaren.

Voor het diner gaan we naar Da Anita, dat inmiddels gerund wordt door haar dochter, maar de uiterst sympathieke Anita laat zich ook nog zien. Ze schuift even bij ons aan voor een praatje, want uiteraard kent ze Lia. We laten ons de eenvoudige maar heerlijke gerechten goed smaken.

De volgende ochtend ben ik al vroeg wakker en doe opgetogen de gordijnen open. Er blijkt een flink pak sneeuw gevallen te zijn gedurende de nacht en de harde wind jaagt de sneeuw op. Als ik om negen uur klaar sta om te gaan skiën komt ski-

leraar Martino vertellen dat alle liften nog dicht zijn, er moet eerst sneeuw geruimd worden. Een half uurtje later blijkt één stoeltjeslift geopend. Nadat we deze een paar keer hebben genomen, gaat er nog een lift open. Maar de wind blijft hard, het is koud, er valt nog steeds onophoudelijk sneeuw. Via een afgesloten piste – 'nee hoor, dat is helemaal niet gevaarlijk' – gaan we uiteindelijk lunchen bij Malga Ces. Als daarna blijkt dat het weer nog steeds niet is opgeknappt en er ook geen extra liften zijn opengegaan, vind ik het wel mooi geweest. Je kunt maar zo vaak van hetzelfde heuveltje af, nietwaar?

Freeriders

Was eerst het plan om 's avonds op de verlichte Col Verde te gaan skiën en te eten, door de sneeuwval kan dat helaas niet doorgaan. In plaats daarvan ga ik met Manuel, de directeur van het toeristenbureau, eten bij de Malga Fratazza. Bij het dalstation van de grote cabinelift worden we door een sneeuwscooter met aanhanger opgehaald en in enkele minuten naar het restaurant gereden dat prachtig tussen de besneeuwde bomen ligt. Het is stevige bergkost die hier wordt geserveerd, maar wederom zeer smakelijk.

De nog jonge Manuel vertelt enthousiast. Dat het 'gewone' skigebied vrij klein is, maar dat San Martino populair is onder

freeriders. 'Er komen hier nog weinig Nederlanders, maar die komen ook veel andere gebieden tegen voor ze hier zijn.' Wat is het beste wat San Martino Nederlanders te bieden heeft? 'Dat zie je morgen: het plateau. Fantastisch, met uitzicht op de Pale di San Martino.' Zeker sinds 2008 draagt Manuel de Nederlanders een warm hart toe. Hij zat tijdens het EK-voetbal met vrienden op een camping in Zwitserland en zij waren de enige Italianen tussen een grote groep oranje. 'Dat was echt fantastisch.' Ook het dagelijkse gebruik van fietsen spreekt hem zeer aan. Sustainability staat hoog in het vaandel in San Martino.

Na het diner vraagt hij of ik met de sneeuwscooter naar beneden wil of met een toboggan, een sleetje met skietjes eronder. Ik kies voor het laatste. 'Moet je voorstellen dat je hier met een groep vrienden naar beneden gaat!' Kraaiend van de pret gaat Manuel me voor en inderdaad is het erg leuk om met het sleetje naar beneden te glijden.

De volgende ochtend word ik door Lia en berggids Eric opgehaald voor een sneeuwshoewandeling. Het weer is helemaal opgeklaard en de lucht is strakblauw. Een eindje buiten San Martino houden we halt en beginnen met de wandeling door het bos. Ik heb het al eens eerder gedaan en het is een vermoeiende maar erg leuke bezigheid waar je het goed warm van krijgt. Eric vertelt onderweg over wat we zien, zoals de sporen van sneeuwkonijnen. Na een uurtje komen we bij een bevroren meer aan en kunnen we de Pale di San Martino in volle glorie zien liggen. Als we weer zijn teruggekeerd ga ik richting het tweede doel van deze reis: Val di Fiemme.

Stinkerdje van Moena

Anderhalf uur later kom ik aan bij Hotel Orso Grigio in Cavalese. Mijn begeleidster in Val di Fiemme is Anna, die me al meteen komt oppikken voor een late lunch. Daarna gaan we door naar de Caseificio di Predazzo e Moena, een kaasmakerij. De jonge directeur Davide leidt ons rond. Naast onder andere de Trentingrana DOP

is de belangrijkste kaas die hier wordt gemaakt de Puzzone di Moena DOP (het stinkerdje van Moena) en inderdaad, hoe verder we richting opslag komen, hoe sterker de geur. Lachend vertelt Davide dat hij toen hij hier net kwam werken op davide@puzzonedimoena.it te bereiken was, maar dat hij dit ietwat eigenaardige e-mailadres inmiddels veranderd heeft. De rekken met kazen zien er indrukwekkend uit (en ruiken nog indrukwekkender), en ze worden met een robot regelmatig gedraaid, wat noodzakelijk is voor een optimale rijping.

Abete rosso

De volgende ochtend sneeuwt het weer stevig en helaas moet het skiën wederom worden ingeruild voor een alternatief programma. Eerst brengen we een bezoek aan het Palazzo della Magnifica Comunità di Fiemme dat op een steenworp afstand van het hotel ligt. In het deels 14de-, deels 16de-eeuwse palazzo is onder andere een collectie met schilderijen uit de Fiemme-school te bezichtigen en fraaie fresco's. In de kelder bevindt zich de voormalige gevangenis. Hoewel de schilderijen niet allemaal even boeiend zijn, is het palazzo zelf zeker een bezoek waard.

Vervolgens bezoeken we het atelier van Marco Nones (www.marconones.com), een lokale kunstenaar die vooral bekend is vanwege het Parco d'Arte bij het ski-centrum Latemar. Op ruim 2000 meter >

Na een uurtje wandelen komen we aan bij een bevroren meer en zien we de Pale di San Martino in volle glorie liggen

Pale di San Martino; producten van 'abete rosso' bij Ciresa; model van een kunstwerk van Marco Nones.

hoogte staat een aantal van zijn kunstwerken. In de zomer is er een wandelroute langs de werken, een deel is ook 's winters te zien. Natuur en de levenscyclus zijn belangrijke thema's in Nones' werk.

Na de lunch bij restaurant La Salera, waar van ouderwetse graansoorten pizza's worden gebakken – erg smakelijk – gaan we naar de firma Ciresa. Ben ik al eerder geweest op de bossen met *abete rosso* (fijnspar), nu wordt me pas duidelijk wat dit hout zo bijzonder maakt. Het hout van de *abete rosso* is extreem licht en heeft bijzondere karakteristieken als klankbord. Stradivarius kwam al in Val di Fiemme om hout uit te zoeken voor zijn violen. Ciresa maakt 'planken' die vervolgens door bouwers van snaarinstrumenten als de gitaar, luit, viool, of cello worden verwerkt tot het bovenblad van het instrument en de stapel, het stokje tus-

sen boven- en achterblad. Voor de achterzijde wordt vaak Bosnisch esdoorn gebruikt. Voor pianomerken als Bechstein, Förster en Fazioli wordt hier van de *abete rosso* het klankbord gemaakt. Op het hout dat wordt geleverd staat altijd een stempel, een garantie van de oorsprong en in welk jaar de desbetreffende boom is gekapt. De dame die ons rondleidt vertelt: 'Vroeger werkten we ook voor harmonium- en orgelbouwers uit Nederland, maar daar is nu te weinig vraag naar. Jullie Nederlanders waren daar goed in!'

De volgende ochtend blijkt het weer nog steeds niet optimaal en Anna laat me weten dat er ook vandaag niet geskied zal worden. Helaas. Na het ontbijt ga ik maar weer richting Venetië, zonder ook maar een piste gezien te hebben in Val di Fiemme. Dat moet een andere keer dan nog maar eens gebeuren. ♦

TIPS & ADRESSEN

Algemene informatie

www.sanmartino.com en
www.visitfiemme.it

Overnachten

♦ Hotel Colbricon

Prima viersterrenhotel met wellnesscentrum.

Via Passo Rolle 229,
San Martino di Castrozza,
+39 0439 68063,
www.hotelcolbricon.it.

♦ Hotel Orso Grigio

Modern ingericht hotel in

een eeuwenoud palazzo in het centrum. Ook met wellness area.

Via Giovanelli 5, Cavalese,
+39 0462 341481,
www.hotelorsogrigo.it.

Eten & drinken

♦ La Mia Enoteca

Piazzetta La Crodaroi 3,
San Martino di Castrozza,
+39 3491 690698.

♦ Da Anita

Via Cavallaza 24,

San Martino di Castrozza,
+39 0439 768893,
www.ristorante-da-anita.com.

♦ Hotel/restaurant Malga Ces

San Martino di Castrozza,
+39 0439 68223,
www.malgaces.it.

♦ Ristorante Malga Fratazza

Loc. Fratazza,
San Martino di Castrozza,
+39 0439 68470,
www.malgafratazza.it.

♦ La Primoteca

Corso Dolomiti 45, Predazzo
+39 0462 502223,
www.facebook.com/laprimoteca.

♦ La Salera

Via Pizegoda 38, Cavalese
+39 0462 239231

En verder

♦ Winkel van de Caseificio Sociale Predazzo e Moena

Via Fiamme Gialle 48, Predazzo,
+39 0462 501287,
www.puzzonedimoena.com.